

בריא לדעת / ד"ר אודי פרישמן

משבר התרופות

■ העלייה הדרמטית של עלות התרופות לטיפול בסרטן מסכנת את היציבות הכלכלית של שירותי הבריאות בארץ ובעולם ■ הפיכת הסרטן למחלה כרונית, שתחייב מתן טיפול תרופתי לכל החיים, מהווה אתגר כלכלי שהעולם עדיין לא יודע להתמודד אתו ■ הפתרון המידי: ביטוח בריאות פרטי

סל הבריאות או במסגרת הביטוח המשלים, עלינו לדעת שאלו אינם דברי אמת. סל הבריאות לא יכול לממן את העלויות והביטוח המשלים. על מנת שבאמת יוכל לעמוד בנטל ההוצאות, תהיה חובה להגדיל את הפרמיות באופן כזה שרוב הציבור לא יוכל לרכוש אותו יותר.

אין ספק שהעולם שבו אנו חיים מוביל עצמו לדילמה קשה מאוד - האם נראה בעוד כמה עשורים הפגנות והפיכות על רקע פערי תוחלת חיים? האם נראה בעוד עשור ישובים עם חולי סרטן וערים אחרות ללא חולים? קשה לדעת.

אין ספק שהחברה תצטרך למצוא לדילמות הללו פתרונות יצירתיים. אולי יחויבו חברות התרופות בתרומה לקהילה, מתן תרופות חינם לציבור נזקק? אולי יוטל מס עולמי על מדינות עשירות לטובת מדינות עניות לעניין רכישת תרופות ואולי ימציא מי שימציא פטנט אחר. אבל כרגע, במצב שקיים, כאשר חסרים מיליארדים של דולרים לרפואה בכלל ולתרופות בפרט, הפתרון היחיד שהפרט האחראי יכול לעשות הוא לרכוש לעצמו ביטוח רפואי פרטי.

היה כבר מי שאמר שביטוח הוא כלי קפיטליסטי להשגת יעדים סוציאליסטיים, מצב בו הרבה אנשים משלמים מעט כסף על מנת שמעט אנשים יקבלו הרבה כסף אם וכאשר יזדקקו לו. אולי זה הכלי השוויוני שהחברה צריכה לעמוד על פיתוחו.

הכותב הינו מנכ"ל חברת "פרש קונספט" ויועץ ללשכת סוכני הביטוח. בעבר שימש כסגן מנהל בית החולים "אסותא" וסמנכ"ל "הפניקס"

עם תוחלת חיים קצרה יותר, או אולי יש מקום לעכב את הפיתוח הרפואי המואץ ולהתאים אותו ליכולות הכלכליות של החברה.

היינו עדים כבר בעבר לניסיונות לעצור פיתוח מדעי רפואי, כאשר נשיא ארה"ב לשעבר ביל קלינטון אסר מסיבות אתיות מחקר בתאי אב עובריים לפני כעשור. אמנם הסיבה אז לא הייתה כלכלית, אלא תפיסת עולם של מה מותר ומה אסור לנו, בני האנוש, לעסוק בו, אבל הניסיון לעצור התפתחות מדעית נעשה ולמרבה הפלא אפילו די הצלית.

למרות זאת, קשה להאמין שאפשר יהיה לעצור את המחקר והפיתוח של עולם הפארמה. בניגוד למחקר בתאי אב שהיה בתחילת דרכו, עולם הפארמה נמצא בשיא עוצמתו. חברות ענק שמגלגלות מיליארדי דולרים מבטיחות עולם בריא יותר, מיגור של שורה ארוכה של מחלות, שיפור באיכות החיים ובתוחלת החיים עם אינטרסים כלכליים אדירים - גם נשיא ארה"ב לא יוכל לעצור את הדינמיקה, את נחשול הקדמה הענק הזה.

מכאן שאנו הולכים לעולם של עשירים ובריאים ועניים וחולים? אם החברה לא תשכיל להבין ולא תשכיל לפעול על מנת למנוע זאת, אז התשובה היא - כן. הדרך היחידה למנוע זאת היא כנראה על ידי סבסוד צולב מרצון או במילים אחרות - ביטוח.

המדינה לא תוכל, ולא חשוב מי יהיה שר הבריאות ולא חשוב מי יהיה שר האוצר או ראש הממשלה - המדינה לא תוכל לממן את כל עלויות הבריאות של אזרחיה.

גם אם נשמע בימים הקרובים קריאות דמוגוגיות של פוליטיקאים או שרים או חברי כנסת שאת הרפואה כולה ניתן לקבל במסגרת

השבוע פורסם ב"פיננשל טיימס" מאמר ממצה בנוגע להוצאות הגדלות והולכות עבור תרופות לטיפול בסרטן. על פי המאמר, ב-2014 ההוצאה על תרופות לטיפול בסרטן בעולם עמדה על 100 מיליארד דולר. מדובר בעלייה של 10% בהשוואה ל-2013, עלייה שנובעת הן מעליית מחירי התרופות והן מעלייה בשכיחות המחלה.

העלייה הדרמטית המתוארת במאמר מציבה סימן שאלה גדול סביב יכולתן של מערכות הבריאות בארץ ובעולם לממן עלויות אלו.

דור חדש של תרופות נכנס לעולם הרפואי לטיפול בחולי סרטן, תרופות המבוססות על פעילות מערכת החיסון של הגוף עצמו. דור שמצד אחד מעורר תקווה גדולה ומבטיח אור בקצה המנהרה החשוכה של טיפול בחולי סרטן, אך מצד אחר מציב אתגר כלכלי וחברתי אדיר בפני החברה כולה.

התקדמות הטיפול בחולי סרטן מהווה טריגר להגדלת ההוצאה לבריאות משתי סיבות: היא תהפוך חולי סרטן רבים לחולים כרוניים שידקדקו לטיפול תרופתי יקר לכל ימי חייהם והיא תהווה גורם נוסף שיסייע בהגדלת תוחלת החיים בעולם, גורם שלעצמו מהווה סיבה להגדלת ההוצאות על בריאות.

העלייה התלולה בעלויות הבריאות בולטת מאוד בתחום הפארמה, אולם גם טכנולוגיות רפואיות אחרות לא נשארו מאחור ותורמות את תרומתן לעלייה הבלתי מרוסנת הזו.

מצב זה מעורר כאמור שאלות חברתיות קשות. מאיפה יבוא המימון? האם צריך להמשיך את הפיתוח המואץ ולהשלים עם התפתחות של חברה דו קוטבית של עשירים ובריאים, עם תוחלת חיים ארוכה, ועניים חולים

ולטינה רבזין
שמחה שכבר משנת 1997
בחרתי בסוכנות אליפים

ניב ועופר קיין
מזל טוב אליפים ליום הולדתה
ה-25. הרבה הצלחה ובמיחד המשך
עשייה ממקום של אהבה.
מאחלים הקינים